

Kokkuvõte lõppenud sihtkontrollist „Kõrgustes töötamine 2026“

Tööinspektsiooni sihtkontroll keskendus kõrgustes töötamise ohutusele ehitusplatsidel. Kevadel ja sügisel kontrolliti kukkumise vältimiseks rakendatud abinõusid, tellingute, redelite ja tõsteseadmete ohutust, isikukaitsevahendite kasutamist ning tööohutuse ja esmaabi korraldust.

Ehitussektoris oli 31. augusti 2026 seisuga registreeritud 158 tööõnnetust, neist üks lõppes töötaja surmaga. Need andmed hõlmavad kõiki ehituse tegevusalal registreeritud tööõnnetusi aasta esimesel kaheksal kuul, mitte üksnes kõrgusest kukumisi.

132

kontrollitud ehitusplatsi

40

töö peatamist

727

tuvastatud puudust

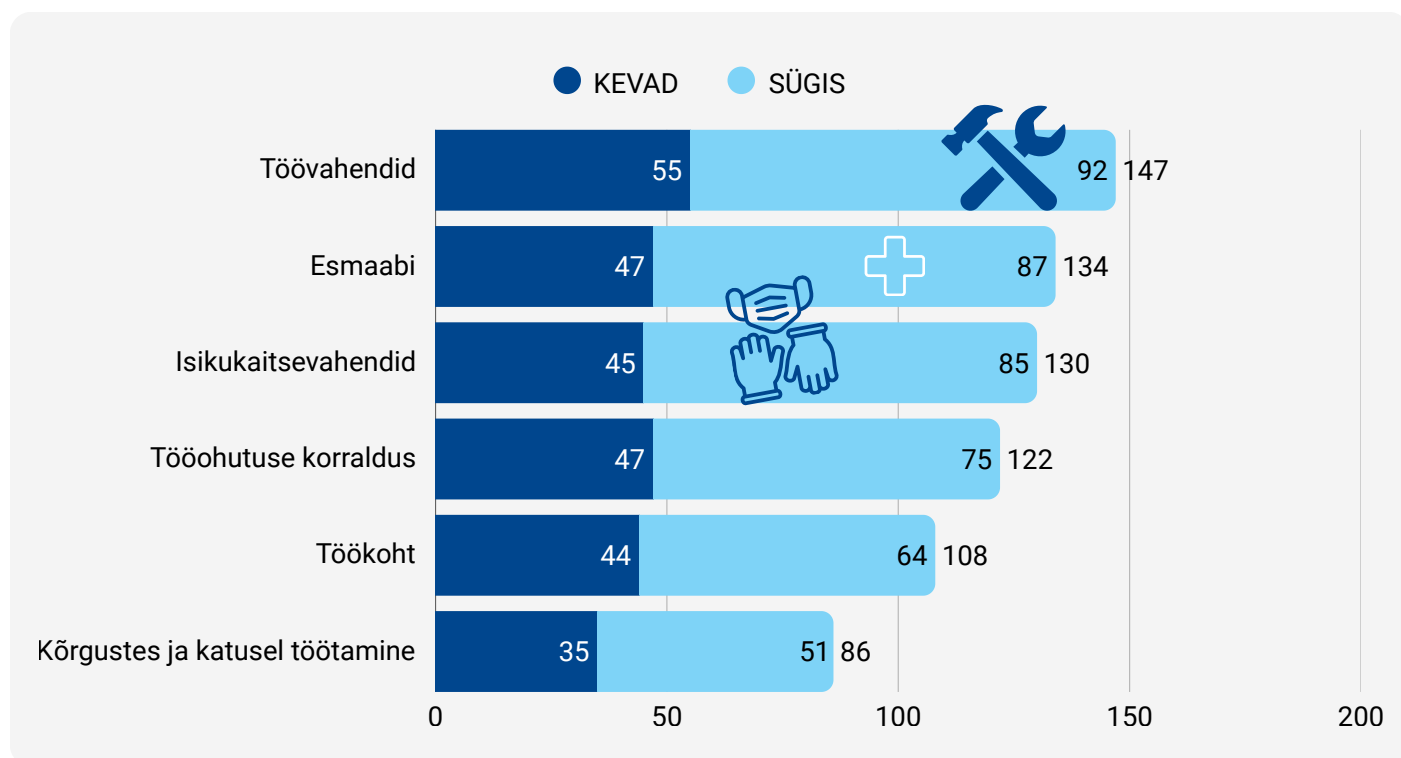
53

töövahendi kasutamise keeldu

Kokku tuvastati sihtkontrollis 727 puudust: kevadel 273 ja sügisel 454. Arvesse on võetud ka kontrollimise ajal esinenud puudused, mis kõrvaldati kohe inspektori juuresolekul.

Puudused valdkonniti

Kontroll hõlmas töökohtade ja liikumisteede ohutust, avade ja servade kaitset, töövahendite paigaldamist ja kasutamist, isikukaitsevahendeid, kõrgustes ja katusel töötamist, tööohutuse korraldust ning esmaabi korraldust.

Koondtulemused maakonniti

Maakond	Ehitusplatse	Neist Töövõtuahela ja töötamise kestuse infosüsteemis (TTKI) registreeritud ehitusplatsid	Puudusi
Harju	44	22	282
Ida-Viru	16	3	78
Jõgeva	1	0	1
Järva	8	7	41
Lääne-Viru	4	1	12
Põlva	5	3	22
Pärnu	13	7	84
Rapla	5	4	15
Saare	2	2	12
Tartu	22	13	120
Valga	11	6	49
Viljandi	1	1	11
Kokku	132	69	727

Kevadised kontrollid hõlmasid 11 ja sügisesed 10 maakonda. Hiiu, Lääne ja Võru maakonnas selle sihtkontrolli raames ehitusplatse ei kontrollitud. Maakondade puuduste arv sõltub kontrollide mahust ja kontrollitud töödest ega võimalda järjestada nende üldist tööohutust.

TTKI keskkonda on kohustuslik registreerida, kui tööde kogumaht ületab 500 inimtööpäeva või tööd kestavad üle 30 tööpäeva ja samal ajal töötab platsil vähemalt 20 inimest.

Mida kontrollide käigus leiti?

Tellingud ja juurdepääsud

Tellingute aluspinna, püsikindluse, ankurduste, kaitsepiirete või rataste juhusliku liikumise tõkestamisega seotud **puudusi tuvastati 51**.

Töölavade, läbikäikude ja juurdepääsuteede ohutuses oli 32 puudust. Tellingute, redelite ja tööplatvormide kontrollide ning kontrollaktidega seotud puudusi oli 26.

Tellingute paigaldamise ohuala on tähistamata ning juurdepääs pooleliolevatele tellingutele tõkestamata.

Mida tööandjana jälgida?

- ✓ Tellingute aluspind peab olema **piisava kandevõimega** ja tellingud peavad seisma kindlalt.
- ✓ Tellingud, mis ei ole konstrueeritud vabaltseisvatena, tuleb **ankurdada kasutusjuhendi nõuete kohaselt**.
- ✓ Töölavad, kaitsepiirded ja juurdepääsud peavad võimaldama ohutut töötamist.
- ✓ Kasutamiseks **mittevalmis tellingud tuleb tähistada** hoiatusmärkidega ja takistada piiretega juurdepääsu ohualale.
- ✓ Tellingute ümber olev ohtlik tsoon tuleb **eraldada piirdega** ja varustada hoiatusmärgistusega.

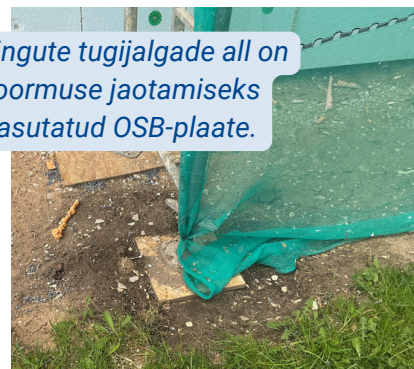

Redelid ja tellingute alusplaadid

Redelite korrasoleku, paigaldamise või kasutamisega seotud **puudusi oli 28**. Redelit võib kasutada ainult kasutusjuhendis ettenähtud otstarbel ja viisil. Märgistuse „Non-professional“ puhul tuleb arvestada valmistaja määratud kasutusotstarvet.

Ajutisel kõrgtööl võib redelit kasutada töötamiskohana üksnes **erandjuhul**, kui ohutamate töövahendite kasutamine ei ole õigustatud vähese ohu, lühikese kasutusaja või tööandjast sõltumatute kohapealsete olude tõttu.

Tellingute tugijalgade all on koormuse jaotamiseks kasutatud OSB-plaate.

Mida tööandjana jälgida?

- ✓ Tellingute tugijalgade all kasutatav **alusplaat** peab tagama piisava kandevõime ja tellingute püsikindluse.
- ✓ **OSB-plaat ei ole veekindel** ning võib pikaajalisel märgumisel paisuda ja deformeeruda. Kui niiskusega kokkupuutes ei ole plaadi vajalik kandevõime ja püsivus tagatud, ei sobi see tellingute toetamiseks. Plaadi deformatsioon võib põhjustada tellingute ebaühtlast vajumist.

Ehitusplatsil kasutatud redel märgistusega „Non-professional“

Kukkumiskaitse ja isikukaitsevahendid

Ühiskaitsevahenditega seotud **puudusi** suurema kui kahemeetrise kukkumiskõrguse puhul oli **43**. Kaitsepiirete ja muude kaitseabinõudega seotud puudusi treppidel, töölavadel, käiguteedel ning avade juures oli 39. Kaitsekiivri kasutamises peavigastuse ohu korral tuvastati 47 puudust.

Kukkumisvastaste isikukaitsevahendite kasutamise ja selle kontrollimisega seotud puudusi oli 21; vahendite korrasoleku, hoolduse ja kontrollimisega seotud puudusi oli samuti 21. Sobivate vahendite väljastamise ja arvestusega seotud puudusi oli kaheksa ning ankurduskohtade sobivuse ja kasutamisega seotud puudusi viis.

Katusetöödel puuduvad kukkumist vältivad kaitsepiirded. Töötaja ei kasuta ka kaitsekiivrit ega kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid.

Töötaja turvarakmed ei ole ühendatud korvtöstuki ettenähtud kinnituspunktiga.

Ühiskaitse ja turvarakmete kasutamine

Kukkumisohtu vältimisel **tuleb eelistada ühiskaitsemeetmeid ja -vahendeid**. Kui kukkumisohtu ei saa muude ohutusabinõudega vältida, tuleb kasutada oludele sobiva kinnitussüsteemiga **turvarakmeid**. Rakmed tuleb ühendada ettenähtud ühendusvahendi abil nõuetekohase ankurduspunktiga. Korvtöstukis töötamisel tuleb järgida valmistaja kasutusjuhendit, sealhulgas nõutud kukkumisvastaste isikukaitsevahendite kasutamise ja kinnitamise nõudeid.

Suurema kui kahemeetrise kukkumiskõrguse korral tuleb rakendada kukkumist vältivaid ohutusabinõusid. Tellingutel ning töölavade ja käiguteede vabadel külgedel peavad olema **kaitsepiirded** juba vähemalt kahemeetrise kukkumiskõrguse korral. Kaitsepiirdel peab olema vähemalt ühe meetri kõrgune käsipuu, jalapiire ja nende vahel 0,5 meetri kõrgusel vahepiire. Vahepiirde võib asendada otstarbekohaste plaatide või võrkudega. Ohutusabinõusid tuleb rakendada ka väiksema kukkumiskõrguse puhul, kui esineb eriline kukkumisoht või oht kukkuda eriohuga seotud pinnale.

Katusetöödel ei kasutata kaitsekiivrit ega kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid.

Katusetööde kaitseabinõud sõltuvad ka katuse kaldest, räästa kõrgusest ja töötingimustest. Vabariigi Valitsuse määrus nr 377 § 36 lõigete 4–7 kaitseabinõudest võib loobuda lõikes 8 nimetatud lühiajalise katusetöö puhul, kui töötaja on julgestatud ankurdatud ohutusvöö või -rakmetega.

Tööandja korraldab isikukaitsevahendite kasutamise väljaõppe, kontrollib nende kasutamist ning tagab kasutusjuhendikohase hoolduse ja regulaarse kontrollimise. Valmistaja määratud kasutustähtaja ületanud või kõlbatuks muutunud isikukaitsevahendid tuleb kasutusest kõrvaldada. Töötaja peab kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid kasutusjuhendi ja tööandja juhiste kohaselt.

Ehitusplatsi ohutus

Ohuala märgistamise, juurdepääsu tõkestamise ja töötaja kaitsega seotud puudusi oli 40. Liikumisteede ning töötamis- ja liikumispindade ohutuses oli 25 puudust. Kaitsmata avad ja puudulikult piiratud ohualad võivad ohustada nii töö tegijaid kui ka teisi ehitusplatsil viibijaid.

Vahelae ava on katmata ja kaitsepiirdega piiramata.

Kaevandi ohuala piiramine on puudulik.

Esmaabi peab olema kättesaadav

Esmaabivahendite, silmaduši ja nende asukoha märgistusega seotud **puudusi oli 43**. Esmaabi andmise juhiste, hädaabinumbri 112, esmaabiandja nime ja telefoninumbri ning sideühendusega seotud puudusi oli 37. Esmaabi korralduses ja esmaabiandja määramises oli 25 ning esmaabiandja koolituse ja täienduskoolitusega seotud puudusi 23. Esmaabiruumi või selleks kohandatava ruumi ja vigastatu transpordi abinõudega seotud puudusi oli kuus.

Mida tööandjana jälgida?

- ✓ Ehitusplatsil peab olema koolitatud töötaja, et anda esmaabi.
- ✓ Esmaabivahendid ja silmadušš peavad olema kättesaadavad.
- ✓ Nähtavale tuleb paigutada esmaabi andmise juhised, hädaabinumber 112 ning esmaabiandja nimi ja telefoninumber.
- ✓ Sideühendus hädaabinumbri 112 peab toimima.
- ✓ Esmaabi kättesaadavus tuleb korraldada kõigis töövahetustes.

Ehitusplatsil tuleb ette näha abinõud vigastatud või haigestunud töötaja transpordiks esmaabi andmiseks kohandatud ruumi, millele pääseb kanderaamiga ligi. TTOS-i järgi tuleb esmaabiruum või selleks kohandatav ruum tagada ka siis, kui seda nõuab töötajate arv, tegevuse iseloom või tervisekahjustuste esinemise sagedus.

Esmaabiandja koolitus korraldatakse ühe kuu jooksul määramisest ja täienduskoolitus iga kolme aasta järel, arvestades seaduses sätestatud koolituserandit.

Tööohutuse korraldus

Tööohutuse plaani kättesaadavuses **tuvastati 26 puudust**, vähemalt kord nädalas tehtavates üldkontrollides ja nende dokumenteerimises samuti 26 ning koordinaatori kohustuste täitmisel 22 puudust. Tööohutuse plaani koostamises ja sisus oli 16, ajakohastamises 11 ning tutvustamises 16 puudust. Koordinaatori määramise ja pädevusega seotud puudusi oli viis.

- **Koostöö ühisel ehitusplatsil**

Ühine ehitusplats on ehitusplats, kus samal ajal või järjestikku töötavad kahe või enama tööandja töötajad või teenuse osutamise lepingu alusel töötavad füüsilised isikud. Peatöövõtja määrab tööde tegemise ajaks kirjalikult ühe või mitu töötervishoiu ja tööohutuse koordinaatorit. Peatöövõtja puudumisel määrab koordinaatori ehitise omanik.

Koordinaatoril peab olema vähemalt **kolmeaastane ehitusalane praktiline kogemus** ja vähemalt kaheksatunnine ehitustööde ohutusalane väljaõpe. Koordinaator korraldab tööohutusalast tegevust ja ühise ehitusplatsi üldkontrolle. Koordinaatori määramine ei vabasta ehitusettevõtjat ega ehitise omanikku nende kohustuste täitmisega seotud vastutusest.

- **Tööohutuse plaani koostamine ja kasutamine**

Määruse nr 377 § 4 lõike 1 järgi tuleb enne ehitusplatsil töö alustamist koostada **kirjalik tööohutuse plaan**, kui seal tehakse §-s 5 nimetatud ohtlikke töid ja ehitustöö maht nõuab maksukorralduse seaduse §-de 25¹⁰–25¹² alusel andmete esitamist töövõtuahela ja töötamise kestuse andmekogusse. Tööohutuse plaani koostab ehitusettevõtja; ühisel ehitusplatsil peatöövõtja.

Plaanis tuleb kirjeldada tööetappide korraldust ja ohtlike tööde ohutusabinõusid. Nõutav plaan peab olema kogu ehitusperioodi jooksul ajakohane ja kättesaadav kõigile ehitusplatsil töötavatele isikutele. Koordinaator tutvustab plaani ühisel ehitusplatsil töötavatele töötajatele, nende tööandjatele, teenuseosutajatele ja teistele isikutele ning kontrollib selle järgimist.

- **Ehitusplatsi ja töövahendite kontrollid**

Ehitusplatsil tehakse üldkontroll vähemalt **kord nädalas**; ühisel ehitusplatsil viib selle läbi koordinaator. Tellinguid, redeleid ja tööplatvorme kontrollitakse enne kasutuselevõttu ning tugeva tuule, raskete seadmete või suurte koormuste mõju või üle ühe kuu kestnud kasutuspausi järel. Redeleid kontrollitakse lisaks vähemalt kord kuus. Kontrollide kohta koostatakse **aktid**.

Nurklivijal puudub kettakaitse ehk kaitseseadis. Töövahendi kasutamine keelati.

Ohtliku töö peatamine ja väärteomenetlused

Inspektorid **peatasid töö 40 korral** ning **keelasid töövahendi kasutamise 53 korral**. Kokku alustati kaheksa väärteomenetlust: kevadel viis ja sügisel kolm. Järgmised näited kirjeldavad kontrollil tuvastatud asjaolusid ja menetluste alustamise tausta, mitte menetluste lõpptulemusi.

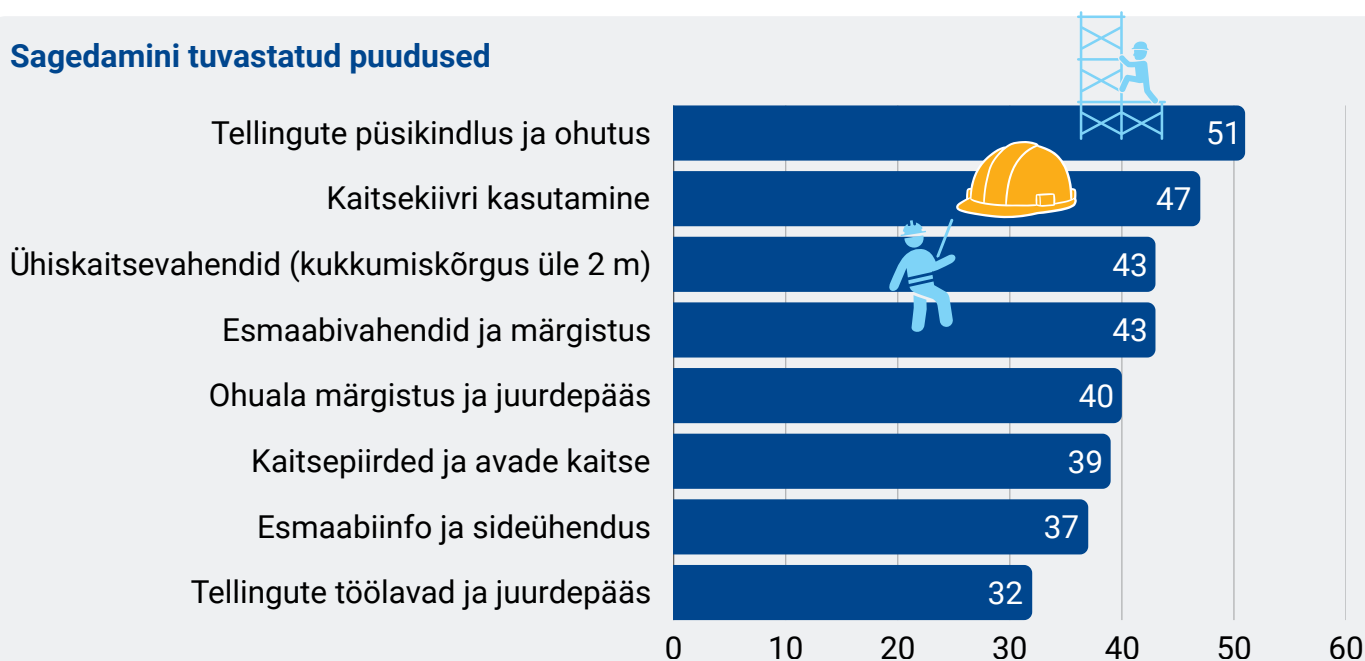
Kevadised juhtumid

1. Põlva maakonnas tegi töötaja katusetöid hinnanguliselt viie meetri kõrgusel, kasutamata kaitsekiivrit ning turvarakmeid koos ankurdatud ohutusköiega.
2. Pärnu maakonnas töötasid kaks töötajat hoone katusel umbes üheksa meetri kõrgusel. Puudusid kukkumist vältivad kaitsepiirded, ohutusvõrgud või muud samaväärsed abinõud ning töötajad ei kasutanud kaitsekiivrit ega turvarakmeid.
3. Lääne-Viru maakonnas tegi töötaja hooldus- ja remonditöid korvtöstuki töökorvist hinnanguliselt viie meetri kõrgusel. Ta ei kasutanud kaitsekiivrit ega valmistaja kasutusjuhendis nõutud kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid. Töid juhtinud isik ei olnud rakendanud vajalikke ohutusabinõusid.
4. Harju maakonnas tegi töötaja montaažitöid korvtöstuki töökorvis ligikaudu viie meetri kõrgusel, kuid ei olnud kinnitanud turvarakmeid töökorvi ettenähtud kinnituspunkti.
5. Harju maakonnas töötas töötaja katusel, kus kukkumiskõrgus oli umbes 7,1 meetrit. Puudusid kaitsepiirded ja töötaja ei kasutanud kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid.

Sügiseseid juhtumid

6. Valga maakonnas tegi töötaja korterelamu katusel töid hinnanguliselt 11 meetri kõrgusel, kasutamata nõutavaid isikukaitsevahendeid.
7. Tartu maakonnas töötas töötaja järelveetava mobiilse tõstetava tööplatvormi töökorvis hinnanguliselt seitsme meetri kõrgusel, kasutamata valmistaja kasutusjuhendis nõutud kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid.
8. Harju maakonnas tegid kaks töötajat kahekorruselise maja viilkatusel töid kohtades, kus kukkumiskõrgus ületas kahte meetrit. Puudusid kaitsepiirded, ohutusvõrgud või muud samaväärsed ühiskaitsevahendid ning töötajad ei kasutanud ka ankurdatud kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid.

Sagedamini tuvastatud puudused

Head näited ühiskaitsevahendite kasutamisest

Vahelae vabad servad on kaitstud metallvõrkpiiretega.

Mida tööandjana teha?

- ✓ **Planeerige kõrgustes töötamine enne alustamist.** Hinnake kukkumisohtu, töökoha ja töövahendi sobivust ning ilmastikumõjusid. Valige ohutusabinõud töökeskkonna riskianalüüsi ja tegelike töötingimuste järgi.
- ✓ **Eelistage ühiskaitsevahendeid.** Kaitske avad ja servad. Vähemalt kahemeetrise kukkumiskõrguse korral peavad tellingutel ning töölavade ja käiguteede vabadel külgedel olema kaitsepiirded. Rakendage abinõusid ka väiksema kukkumiskõrguse puhul, kui esineb eriline kukkumisoht või oht kukkuda eriohuga seotud pinnale.
- ✓ **Kontrollige tellinguid ja juurdepääse.** Tagage kandev aluspind, püsikindlus ja nõutav ankurdus. Tõkestage juurdepääs kasutamiseks mittevalmis tellingutele ning tehke nõutavad kontrollid ja koostage kontrollaktid.
- ✓ **Kasutage korvtõstukit valmistaja kasutusjuhendi järgi.** Tagage töötaja juhendamine ja väljaõpe. Kasutage nõutavaid kukkumisvastaseid isikukaitsevahendeid ning kinnitage need ettenähtud viisil ja kinnituspunkti.
- ✓ **Tagage sobivad ja töökorras isikukaitsevahendid.** Valige kaitsevajadusele vastavad vahendid, korraldage nende kasutamise väljaõpe ning kontrollige kasutamist. Tagage hooldus, regulaarsed kontrollid ja kasutustähtaaja järgimine.
- ✓ **Korraldage koostöö ehitusplatsil.** Ühisele ehitusplatsile tuleb kirjalikult määrata töötervishoiu ja tööohutuse koordinaator. Koostage nõutav tööohutuse plaan ning hoidke see ajakohane ja kättesaadav. Tehke üldkontroll vähemalt kord nädalas.
- ✓ **Tagage esmaabi korraldus.** Määrake vajalik arv esmaabiandjaid ja korraldage nende koolitus. Tagage esmaabivahendid, silmadušš, nähtav esmaabiinfo ja sideühendus hädaabinumbri 112.
- ✓ **Peatage ohtlik töö viivitamata.** Kui ilmneb oht töötajate või teiste isikute elule või tervisele, peatage ohtlik töö või eluohtliku töövahendi kasutamine kuni puuduste kõrvaldamiseni.

• Vabariigi Valitsuse määrus nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“

<https://www.riigiteataja.ee/akt/120022026022>

• Vabariigi Valitsuse määrus nr 13 „Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“

<https://www.riigiteataja.ee/akt/117102019007>

• Vabariigi Valitsuse määrus nr 12 „Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord“

<https://www.riigiteataja.ee/akt/115052021003>

• Töötervishoiu ja tööohutuse seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/103072026046>

• Maksu- ja Tolliamet: ehitusobjektide registreerimine TTKI-s

<https://www.emta.ee/ariklient/registreerimine-ettevotlus/registreerimine-ehituses>